Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Tuulia Asplund

2.12.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

Asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi kuluttajansuojalain, kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 13 §: n ja oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 3 §:n muuttamisesta (HE 218/2022 vp)

Asiantuntijalausunto eduskunnan talousvaliokunnalle

Kiitän mahdollisuudesta esittää asiantuntijanäkemykseni ja esitän kommentteinani alla olevan.

Lakiehdotuksen mukaan kuluttajaluottojen korkokatto laskettaisiin nykyisestä 20 prosentista 15 prosenttiin ja korkokatto sidottaisiin korkolaissa tarkoitettuun viitekorkoon siten, että korko ei kuitenkaan saisi nousta yli 20 prosentin. Muutoksen tarkoituksena on pyrkiä vähentämään kuluttajien ylivelkaantumista rajoittamalla luotonantajien mahdollisuuksia harjoittaa luotonantoa nykyisenkaltaisella luottoriskitasolla. Lisäksi tavoitteena on kohtuullistaa luottojen hinnoittelua erityisesti euromäärältään suuria ja pitkällä laina-ajalla myönnettyjä luottoja silmällä pitäen. Lisäksi esitetään muutoksia luottojen markkinointiin ja mainontaan liittyviin säännöksiin sekä ehdotetaan laajennettavaksi luotonottajan henkilöllisyyden todentamisvelvoitetta.

Esityksen perusteluissa hyödynnetään kattavasti Suomen Pankissa alkuvuonna 2022 tehtyä kulutusluottoanalyysia. Kotitalouksien kulutusluottokanta on sittemmin jatkanut kasvuaan ja kannan kasvuvauhti oli 4,4 % syyskuussa 2022. Erityisesti vakuudettomien ja toisaalta ulkomailta verkon välityksellä otettujen lainojen kannat ovat kasvaneet.

Hallituksen esityksen tavoitteet ylivelkaantumisen hillitsemiseksi ja hyvän luotonantotavan täsmentämiseksi ovat kannatettavia. Kuluttajaluottoihin liittyviä velkaongelmia tulee vähentää ja kulutusluottojen markkinointia ohjata vastuullisempaan ja faktapohjaisempaan suuntaan. Esitys parantaa kuluttajansuojaa, mikä on tärkeää luottomarkkinoiden digitalisoituessa ja rahoituksen välityksen muuttuessa.

Madallettavaksi ehdotetun korkokaton sitominen viitekorkoon on kannatettavaa muun muassa rahapolitiikan välittymisen kannalta. Rahapolitiikan kiristämisen yhtenä tarkoituksena on nostaa luottojen nimellisiä kustannuksia, mikä vähentää luottojen kysyntää ja sitä kautta hillitsee kokonaiskysynnän kasvua ja inflaatiota. Kiinteä korkokatto, joka ei olisi sidottu viitekorkoon, saattaisi jopa kasvattaa kulutusluottojen suhteellista kysyntää tilanteessa, jossa yleinen korkotaso nousee.

Rahoitusvakaus- ja tilasto-osasto

Tuulia Asplund

2.12.2022
SP/FIVA-EI RAJOITETTU

Julkinen

On kuitenkin huomioitava, että ongelmissa olevien kuluttajien tukemiseksi tulisi huolehtia sosiaalisen luototuksen tasapuolisesta saatavuudesta. Kulutusluotoista aiheutuvien ongelmien ehkäisemiseksi myös kansalaisten talousosaamisen parantamiseen tulee edelleen panostaa. Lisäksi tarvitaan toimenpiteitä, joilla voidaan ehkäistä kotitalouksien liiallista velkaantumista nykyistä kattavammin ja laaja-alaisemmin.

Kunnioittavasti

Tuulia Asplund
Vanhempi ekonomisti